

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A vármegye.

Csak természetesnek tartható, ha a vármegyék gyűlésein a jelen politikai helyzet szőnyegre kerül, mert a törvényhatóságok régi joga a magas politikában való nézetnyilvánítás. Helyes-e, nem-e a parlamentarizmus korszakában közigazgatási feladatok teljesítésére hivatott szervezetteknek a politikában állást foglalni, ezuttal nem vitatjuk.

Hanem az bizonyos, hogy éppen a vármegyék érzik a törvényes rend, a kormányzat zavartalan folyásának elengedhetlen szükségességét. Éppen a vármegyék voltak századok küzdelmei és viharai közepette létetemenyesei azon örökké igaz elvnek, hogy a nemzetért mindent fel kell áldozni, de a nemzetet nem.

Ez a kérdés van, sajnos, felvetve ezuttal is. A nemzet jövője forog kockán. A parlamenti rend, a törvényhozás munkaképessége a nemzet jövője. Ezt támadta meg évek óta az országgyűlési kisebbség, a mikor bevitte a személyes harcot, az obstrukciót minden formájában, kockáztatván az ország gazdasági és társadalmi fejlődését, haladását.

Hiába állítja az ellenzék az ellenkezőt. Ez oly tény, mely felett egykor a történet keserűen fog ítélni. Azonban ez ország nem a történetért él, szenved, küzd, hanem boldogulásáért. A való élet igényeinek érvényesítéséért. És az egykori Lengyelország jelen hű fiaiba keseregnek a multon, a melyet könnyelmű és gondatlan elődeik eljátszottak.

Az egész ellenzék érzi e tartatlan állapotot. És bár beismeri, hogy sehogy sincs jól, — mégis vonakodik segédkezet nyújtani a kibontakozáshoz. Hatalmi kérdést csinál belőle az ország rovására. Csak azért se elvvel gátolja meg a kibontakozást, bár a legkisebb oka sincs ez álláspontra, mert a kormány kérve-kérte az ellenzéket a ház-

szabálmódosításának tárgyalására. Még ezt is megtagadta.

Belekényszerítette tehát oly lépés megtételére, mely az ország érdekében volt. Szilágyi Mihály hadait is oly sokáig várakoztatták a Duna jegén, hogy nem várva be, míg az urak üres szófecsérléssel töltik az időt, hanem kikiáltották Mátyást magyar királylyá. — Az ország nem látta kárát. Nem fogja most se látni, ha lehetetlenítik a szófecsérlést, a technikázást.

Az ördögöt a falra festik akkor, mikor mindenáron azzal vezeték félre az országot, hogy oda az alkotmány. Ha egyszer nagy időkre szükség lesz, — akkor a nemzeti jogok védelmében egyek leszünk. És ha veszélybe kerül igazán az alkotmány, akkor az, hogy lehet-e obstrukcióval technikázni, bizonyára nem fogja megmenteni a hazát. Más eszközökre, más erőre s egész más harcosokra lesz akkor szükség.

Épp ezért nem sikerül belevinni az országot műfelháborodásba. Népgyűlések, megnyilatkozások szinte bántó hidegséggel, szinpadai rendezéssel mennek végbe, mert a nép, amelynek ösztöne sohasem csal, érzi, hogy nincs baj, nincs veszedelem. Sőt azt érzi, hogy gazdasági és szociális bajainak orvoslása éppen a szófecsérlés miatt szenved, késik — s így szükségét érzi a rendnek.

A mikor a hadsereg kérdése nemzeti irányban fejlődik, a honvédség tüzéséget kap, a kétéves katonai szolgálatot behozzák, a választói jogot kiterjesztik, új és jó kereskedelmi szerződéseket kötnek, az adó-reform küszöbön — akkor igenis csak az ördögöt festik falra azzal az ócska, kopott frázissal, hogy az ország érdekei szenvednek a parlamenti renddel s akkor egyszerűen nevetséges a „hazaárulás“-ról szónokolni.

E nézetek hatották át a vármegyei közgyűléseket es helyes, ha e nézetüket érvényre juttatják. Mindenkinek tehát, a ki hive a törvényes rendnek, a nemzet

békés fejlődésének, aki munkaképessé akarja tenni az ország üdvére a parlamentet, annak ki kell venni részét a munkából. Az igazi, komoly köelességet teljesít és ezt joggal el lehet várni mindenkitől, a szabadelvűpárt tagjaitól mindennekefelett.

És nem tartunk attól, hogy divatos, tetszetős népszerűsködő áramlatok nézetüknek szabad nyilvánításától eltértenek. Épp olyankor irányadó a komoly kötelesség tudata, a mikor ennek teljesítése a haza érdekében fekszik. Ezt az érdeket semmiért és senkiért feláldozni nem lehet s nem szabad!

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 6.

Hieronymy Károly, Lukács László és Tallián Béla miniszterek Bécsben vannak, ahol az osztrák szakminiszterekkel a német kereskedelmi szerződések dolgában tárgyaltak. Az eredményről a két állam kormánya diplomatikus uton értesíti a német kormányt. A mai bécsi konferenciát tegnap este itt Budapesten Tisza István gróf kormányelnök és Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter között hosszabb értekezlet előzte meg.

Politikai körökben beszélnek, hogy a szövetség ellenzék négy pártja között továbbra is kooperációs viszony létesül majd. A kooperáció azonban csak bizonyos kérdésekre fog vonatkozni. E szerint a Kossuth párt, a Szederkényi Nándor vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as párt, a nemzeti párt és a Bánffy párt a magyar hadsereg és az önnálló vámterület tárgyában egyöntetű akciót és taktikát követ majd, ha ezek a dolgok napirendre kerülnek. A néppártot tehát ebből kirekesztik.

A szövetség ellenzékben egyébként legkényelmetlenebb a Bánffy-párt helyzete. Tudvalevő ugyanis, hogy az ellenzéki pártok hallgatólagosan abban is megállapodtak, hogy a választásokon egyöntetűen járnak majd el. Ezzel persze a Bánffy-párt tervein vonást húztak keresztül, mert

Bánffyk a Kossuth-párt kerületeiből hódítottak volna még pedig nem jelentéktelen módon, most azonban, hogy a koalíció fenáll kénytelenek a Kossuth-párt kerületeit respektálni és így aztán az eddigi létszámnál többen aligha kerülnek be a parlamentbe.

Érdekes az is, hogy az ellenzék eddig azt hangoztatta, hogy nem bánja, ha a nemzetre történik appelláta és kijelentették, hogy erre a célra megadja az indennitást. Most azonban, éppen tegnap tárgyalták a dolgot, kijelentik, hogy még választás céljaira sem adják meg az indennitást, mert biznak benne, hogy a király nem adja meg az engedelmet az ex-lex állapotban való házfelosztásra.

Abból a körülményből, hogy Andrassy Géza gróf betléri birtokán medveadászat volt és ott ebből az alkalomból sok mágnás verődött össze, az ellenzék azt következtette hogy a főurak ott majd konferenciáznak és állást foglalnak a helyzethez. A betléri vadásztársaság egyik tagja, aki tegnap este a fővárosba érkezett, kijelentette, hogy politikáról ott szó sem volt és egyébként is az Andrassy-nak nyílt levélben is, beszámolóban is kifejtették álláspontjukat amelyhez hozzáadni valójuk nincs. Egyébként pedig rosszul ismeri Andrassy Gyula grótot az, aki föltételezi róla, hogy az obstrukciót támogatni fogja.

A korcsmárosok és a fogyasztási adó.

Ismeretes, hogy a magánosoknak a bor és husfogyasztási ügyben a várossal kötött egyessége két évig változatlanul érvényben marad anélkül, hogy újra egyezkedniük kellene, vagy alá kellene írniuk az egyezséget. A korcsmárosok fogyasztási adójára vonatkozó kiegyezés azonban már az idén lejár, ezekkel tehát a város új egyezséget köt.

Az egyezkedés holnap, szerdán kezdődik, Dembitz Lajos dr. főügyész hivatalos helyiségében. A főügyész személyesen fogja vezetni a korcsmárosokkal az egyezkedési tárgyalásokat.

Minden napra tíz korcsmáros van meghíva, hogy így az egyezkedés zavartalanul folyhasson, Mi is figyelmeztetjük a korcsmárosokat, hogy

Igen finom minőségű egyiptomi hüvelyek			
Cleopatre	100 drb — kor. 24 fill.		
„	1000 „ 2 „ — „		
„ parafás	1000 „ 2 „ 80 „		
o o o o o o o o	kaphatók :		

ERDÉLYI D. ÉS TRSA
m. kir. különlegességi és dohánynagyúrúdában
Kossuth-u. **SZABADÁN** Kossuth u.
o **Nagyobb vételnél kedvezmény.** o

Diva	100 drb — kor. 30 fill.
„	1000 „ 2 „ 40 „
„ parafás	1000 „ 2 „ 80 „
Prima, igen finom	100 „ — „ 32 „
„	1000 „ 3 „ — „

az egyezkedésre a megjelenést el ne mulasztják, nehogy a mulasztásból esetleg hátrány háramolják rájuk vagy olyanoknak tekintessenek, mint akik egyezsége nem hajlandók.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

December 15. 16. 17. A szabadkai színház tónálásának ötven éves jubileuma.

December 31. Máv. altiszti kör műpártoló osztályának Sylveszter estélye saját helyiségében

December 31. Szociáldemokrata párt szervezet Sylveszter estélye a Hungáriában.

— Immaculata — ünnepek.

Holnap — dec. 8-án — lesz 50 éve annak, hogy IX. Pius pápa a boldogságos szent Szűz szeplőtelen fogantatását hitcikkely gyanánt hirdette ki. Az egész kath. világban fényes ünnepekkel ünneplik meg e kedves jubileumot. A mi nagy kath. városunk sem maradhat hátra Isten sz. anyjának tiszteletében s társadalmunk egyes köreiből s az ifjúság közt ünnepek tartanak. Hétfő este óta mindennap d. u. 5 órakor szent beszédek tartanak a templomokban. Szerdán d. u. 5 órakor bunyevác nyelven Hegedüs Lénárd sz. terézi káplán, csütörtökön pedig Lukácsy István hitoktató fog szónokolni. Szerdán délnél és esti 7 órakor harangzugás fogja szerte hirdetni a kath. világ nagy örömmepét.

— Szabadka az ország első városa, de ezuttal nem az iváshan, hanem 1905 január 1-től, Sándor község bekebelezése által területre nézve. Az ország legnagyobb kiterjedésű városa eddig Debreczen volt 166.572 kat. hold területtel, mi Szabadkának csak 166.072 holdnyi határa volt ámde 1905 január 1-én ehhez csatoltatik még 3114 kat. hold, Sándor területe s így Szabadka egész kiterjedésében 169.191 kat. holdal tulszárnyalja. Sándor átcsatolásával Szabadka lakóinak száma is több mint másfélezerrel szaporodik.

— Munkaszünet karácsony előtt. Tekintettel arra, hogy a fogyasztó közönség karácsonyi és újévi alkalmi bevásárlásait nagyobbára a karácsonyt megelőző vasárnapon teljesíti, a Magyar kereskedelmi csarnok választmánya elhatározta, hogy felkéri a kereskedelmi minisztert, hogy a karácsonyt megelőző vasárnapra, vagyis f. évi december 18-ára a munkaszüneti törvénynek a kereskedelmi árusításra vonatkozó rendelkezését függeszse fel.

— Egyházmegyei hírek. Dr. Kanyó Gyula káplán Dusnokról Bács-Almásra helyeztetett át; Wenczel Alajos B.-Almásról Futakra, Kvan-duk János Futakról Garára.

— Szerkesztő változás. A Színházi Hírlap szerkesztőségétől a mai napon Patek Béla ur visszalépett, s a szerkesztést Vajda József, a Bácsmegyei Napló belmunkatársa vállalta el.

— A főgymnasium Máriakongregációi. A helybeli főgymnáziumi ifjúság kebelében megalakult nagyobb és kisebb Máriakongregációk folyó hó 8-án d. u. 4 órakor fogják — együttesen az első ünnepélyes tagfelvételt tartani.

— A Vidéki Pénztézeti Tisztviselők Orsz. Egyesülete, mely feladatául tűzte ki e vidéki pénztézeti tisztviselői kar érdekeinek képviselését, társadalmi és anyagi

helyzetének javítását, vasárnap alakult meg a fővárosban. Az országos egyesület választmányába Szabadkáról Kovács Jánost, a közgazdasági bank főkönyvelőjét választották meg.

— Az anyakönyvi kerületek elnevezése. A belügyminiszter a Bács-Bodrogh megye területén levő anyakönyvi kerületek neveit a hivatalos lap mai hiradása szerint megváltoztatott helységneveknek megfelelőleg megváltoztatta.

— Szerencsétlenség. Balázs Piri János, hentes üzletében tegnap este nagy szerencsétlenség történt a tulajdonosnak elárutással foglalkozó nejével. Hust mért ki a vevőnek, s a hust éles, sulyos bárdal vágta. Vágás közben a tulajdonosné eltévesztette a célt, s a hussal együtt az egyik ujját is levágta. Az üzletből azonnal orvosokért küldtek, akik a szerencsétlenül járt tulajdonosné csonka, vérző ujját azonnal beközték.

— Anyakönyvi hírek. Halottak: Löwy Rezső 21 év, Szuvajcsics György 13 nap, Pertics Ágoston 28 év, Kulcsics Jeromos 20 nap, Gajdos Pálné Mihály Julia 26 év, Tóth Pál 62 év, Thaman Miklós 1 hó. Született 8. 3 fiu, 5 leány.

Vasutasok pöre a táblán.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, 1904. dec. 3.

Annak a világraszóló sztrájknak, a melyet a vasutasok áprilisban rendeztek, ma ismét egyik fölvonása kezdődött meg.

A vasutasok sztrájkját tudvalevőleg egy tizenhárom tagu bizottság vezette. Ez ellen a bizottság ellen azután megindították a bűnvádi eljárást. Hivatalos kötelességük teljesítésének megszegésével sztrájkra való felbujtással vádolta őket az ügyészség.

A törvényszék azonban több napi tárgyalás után valamennyiüket fölmentette. Geszti Andor ügyész, a ki a vádhatóságot képviselte, fölbevezett a fölmentő ítélet ellen a táblához.

A tábla ma foglalkozott a sztrájk-bizottság ügyével.

A vádlottak ezek: Sarlay János, Seide Arthur, Lorber József, Jovanovits Miklós, Kósa Lajos, Margulit Kálmán, Veréb Mihály, Komlós Manó, Patinca Lajos, Breuer Ferenc, Kardos Antal, Turessányi Pál, Kacsó Gyula és Faludi Jenő.

A védői tisztelet pedig a kivetkező ügyvédek töltik be: Eötvös Károly, Benedek János, Polónyi Dezső, Bakonyi Samu, Vázsonyi Vilmos, Baracs Marcell, Gál Jenő, Miklós Gyula, Pollacsek Sándor, Rác, Landler Jenő, Lengyel Zoltán és Györffy Gyula.

A tárgyalást nagy érdeklődés mellett nyitotta meg Freinreiser István táblai elnök.

Előadó Vajko Géza volt.

A vádlottak mind megjelentek. A formalitások elintézése után az elnök a törvényszék ítéletének fölolvását rendelte el.

Az ítélet és indokolás fölolvásása sok időt vesz igénybe. A tárgyalás előreláthatólag több napig fog tartani.

A háboru.

A háborura a vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba.

Pétevár, dec. 6.

A tengerészeti vezérkar Rosdesztvenszki tengernagynak következő

pótló jelentését közli az október 21-iki észak-tengeri esetről: Miután a Knyaz Szuvarov nevű pécéloshajó már beszüntette tüzelését, a pécélos hajóhad bal szárnyán levő Dimitrij Denszkoj és Aurora nevű cirkálók két fényszórót hoztak működésbe, a melyek a hajóhadat megvilágították. Attól félve, hogy a messze repülő lövegek hátul saját hajójukat érhetik, a Keyasz Szuvarov pécéloscirkáló jelt adott a tűz általános beszüntetésére, ami azonnal meg is történt. A tűz alig tartott tíz percig. Drót nélküli táviróval megállapították, hogy az Aurora nevű cirkálóhajót öt messzerepült löveg érte és három 75 milliméteres és két 45 milliméteres löveg. A hajók lelkésze sulyosan, egy ember pedig könnyen sérült meg. A pap később — Tangerben meghalt.

Tokió, dec. 6.

A császári főhadiszállás ma a hadseregtől a napokban érkezett következő jelentést teszi közzé: E hó 3-án kerülből reggel 2 órakor gyalogságunk megszállotta Ucsiacsi falut és az ellenséget észak felé űzte. A falut elől egy orosz gépfegyverekkel ellátott gyalogságot tartotta megszállva. A mieink közül tizenketten sebesültek meg, az oroszok közül több mint harmincan.

London, dec. 6.

A Daily Telegraph jelenti Csifuból 5-éről: A japánok kemény kísérleteket tesznek az északi arcél elfoglalására. Port-Arthurból és Dalniból érkezett utasok jelentik, hogy a japánok naponta kapnak megerősítést ágyukban, lővőszerben és legénységben, de az oroszok mégis kitarotk. A vasut tüzerütegeket és legénységet is szállit Liaojangba. Mukdenből olyan hírek érkeznek, hogy az oroszok előrenyomulnak.

Mukden, dec. 6.

A középén és a jobbszárnyon folyó négy napos tüzerharc az általános helyzeten semmit sem változtatott. Az emberek szorongva lapulnak meg a bombáktól biztosított árkokban, ami az ideges, folyton tartó feszültséggel együtt sok megbetegedést okoz.

EGYLET.

A Hirsch egylet közgyűlése. A „Báró Hirsch Mór“ jótékonyági és önszegélyző egyesület szabadkai fiókja tegnapelőtt tartotta ez évi rendes közgyűlést dr. Blau Géza elnökle alatt. A végrehajtó bizottság tagjaiul az 1905. évre a következő egyleti tagok lettek megválasztva: Arnold Pál, Bartek Károly, Dr. Blau Géza, Biermann Jakab, Bodrogi Károly, Balog Árpád, Dávid Vilmos, Fülöp Lajos, Gerber Jakab, Györffy Gyula, Heilbrun József, Hermann Frigyes, Janovicz Adolf, Körtvélyesi Béla, Kuthy György, Kassovicz Miksa, Lang Simon, Löwy Mór, Mayerhoff Adolf, Mlassin Ignác, Palotai Bódog, Petonszki Ferencz, Rosenfeld Israel, Reiner Fülöp, Schosberger József, Stern Adolf, Sztantics Béla, Szántó Ede, Sugár Manó, Vig Zsigmond.

TANÜGY.

Havi tanácskozmány.

A VI. iskolakerületi (Bajai-uti) tanítótestület decemberi havi gyűlését f. é. dec. 5-én tartotta meg Szikra János elnökle alatt.

Elnöklő igazgató üdvözlővén a megjelent testületi tagokat, az ülést megnyitja s a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Laglerné Kulcsics Eszter tanítónőt.

Ezután a testület Balásné Riesz Szidónia tantermébe vonult, hol is most nevezett gyakorlati előadást tartott a számtan köréből. A 8-as számkör lett ismertette s a modern didaktika színvonalán álló gyakorlati előadás sikerültnek mondatván ki s előadónak szakszerű gyakorlati tanításáért jkönyvi köszönet szavaztatott.

Szóba került az iskolai bizonyítványuk kiadásának ügye. Az új utasítás értelmében az elemi népiskolai tanulók a tanév alatt 3-szor kapnak bizonyítványt, és pedig: karácsonykor, husvétkor és a tanév végén E kerületben dec. 23-án lesz a bizonyítványok kiosztása. Az előadások dec. 24-től január 3-áig fognak szünetelni.

A kerületben a tananyag feldolgoztatott. A tanulók iskolába járása, előmenetele és magaviselete kielégítő. Tudomásul veszi a tantestület, hogy az októberi jkönyvet a kir. tanfelügyelőség a jóváhagyó záradékkal ellátta.

Elnök ismerteti a «Szabadkai tanítók Temetkezési Egyesületének» alapszabályait. Az új alapszabályokat Kladek Mihály elnök és Kovács Mihály jegyző dolgozták ki többek közreműködésével. Most nevezettek derekas munkát végeztek s a humanus egyesület tagjainak terheit is könnyebbé tették. Az új alapszabályokat a belügyminiszter 3-szor küldötte vissza; míg most végre jóváhagyást nyertek.

Az új alapszabályok 13 szakaszból állanak. A tagok száma 160. Tag lehet tanító, tanítónő, tanár, tanárnő, óvó- és óvónő. Egy haláleset után 6 koronát fizetnek. Aki 1—20 halálesetet fizet, kap 400 kor.; aki 21—30 halálesetet fizet, az kap 500 kor.; és aki 31—40 halálesetet fizet, az kap 600 kor. temetkezési járulékot. Aki 40-nél több halálesetet fizet az huz 700 és akinek fizetési kötelezettsége megszűnt, az 800 korona temetkezési járulékból részesül.

A január havi tanácskozmányon Czuczy Béla fog gyakorló előadást tartani.

TAVIRATOK

Az osztrák helyzet.

Bécs, dec. 6. Körber miniszterelnöknek a csehekkel folytatott tárgyalásairól a „Narodny Listy“ a következőket írja: Minden jel szerint Körber eddig nyakrafőre csak ígérget, de nem bírja magát cselekedetre elhatározni. Ha ő nem akar, mi sem akarunk. Csak akkor, ha Körber ünnepélyes alakban a korona tekintélyének pecsétje alatt kötelezi magát a képviselőinknek, hogy bizonyos megszabott határidőig teljesíti követeléseinket, csak akkor mondhat le a cseh klub az obstrukcióról.

Sikkasztás egy kórházban.

Bécs, dec. 6. A bécsi Rudolf-kórházban nagy sikkasztásoknak jöttek nyomára. Weinlich Miksa alkalmazott szintén a sikkasztók között volt, a mikor megtudta, hogy róla is gyanú

kodnak, öngyilkosságot követett el. Beretváral költészetét nyakát és az ütőereit. A másik bűnös, Schmidt Péter megszökött, de a rendőrség Arcoban letartóztatta.

Öngyilkosság a klinikán.

Budapest, dec. 6. Az egyik fővárosi klinikán ma éjjel főbelötte magát Huszáky Mátyas igazságügyminiszeri számvizsgáló és azonnal meghalt. A nagy dörrenés óriási pánikot keltett a klinika nagyszámu betege között s csak nagy erőfeszítések árán sikerült őket lecsillapítani.

Kibukott a robogó vonatból.

Miskolc, dec. 6. Végzetes szerencsétlenség történt tegnap a Miskolc — Kassa közötti vonalon. Dohányos János vizsgálókalauz Forró-Encs és Hidas-Németi állomások között nyílt pályán a robogó vonatból kibukott. A vonat azonnal megállott és a szerencsétlenül járt kalauzt, ki súlyos sebeket és agyrázkódást szenvedett, feltették a vonatra, hogy kórházba hozzák, de mikorra Miskolcra értek, meghalt. — Az ügyben a máv. üzletvezetőség szigorú vizsgálatot indított.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A Fimpl—Erdősi bűnügy. A nagy szenzációt keltett Vojnics Knezevics Helén kárára elkövetett váltóhamisítási bűnpörnek, utolsó jelenete ma játszódott le a szabadkai kir. törvényszék előtt. Ma hirdette ki ugyanis Kovács Gyula dr. elnökelete alatt a törvényszék a kir. kuria ítéletét, amely szerint Fimpl István és Erdősi Herman egy-egy évi börtönbüntetéssel lettek sújtva. Erdősi ma is szuronyos börtönőrök közt jelent meg bírái előtt és érzelmi jeleneteket rögtönzött. Fimpl Istvánt az ítélet kihirdetése után nyomban letartóztatták.

Hat hónapi börtön helyett egy havi fogház. A szabadkai törvényszék még a nyár folyamán lopás büntette miatt hat-hat havi börtönre ítélte Zódi Mátyásné és Kopunovics Andrásné sz. Évetovics Anna szabadkai lakosokat, mert Zódi Mátyásné Kopunovicsné segítségével Brindza Menyhért padlásáról a buzát hosszabb időn át dézsmálták. A szegedi ítélőtábla ítéletét ma hirdette ki vádlottak előtt a kir. törvényszék amely szerint vádlottakat csupán lopás és orgazdaság vétségében találta bűnösöknek és ezért úgy Zódi Mátyásné, mint pedig Kopunovics Andrásné büntetését egy-egy havi fogházra szállította le. Az ítéletben az összes felek megnyugodtak.

Szélhámos könyvügynök. A könyvterjesztő vállalatok alkalmazottai körében minduntalan tűnnek föl olyan alakok, akik erőszakoskodással, sőt szélhámoskodással képesek előfizetőket gyűjteni. Egy ilyen budapesti könyvügynök bűnügye került ma a helybeli kir. törvényszék elé. Fodor Alfréd az ügynök neve, aki Szabadkán könyvkiadományok terjesztésével foglalkozva, két megrendelést eszközölt Conen Vilmosné helybeli urnőnél. Mikor azonban a megrendelt könyvek megérkeztek, a megrendelő megütközve látta, hogy a megrendeltekén kívül még egy 250 koronás szállítmány is érkezett, amelyet a megrendelő urnő nem volt hajlandó elfogadni. Perre kerülvén a dolog, a járásbíró előtt kitünt, hogy a megrendeléshez utólag lett a 250 koronás tétel hozzáírva. A periratokat hivatalból áttették a kir.

törvényszékhez, ahol magánokirat hamisítás címén indult meg a büntető eljárás. A vakmerő előfizető gyűjtő azonban nem jelent meg a mai tárgyaláson, minél fogva a törvényszék elrendelte az elővezetését.

SZINHÁZ.

Színházunk jubileuma.

Megemlékeztünk már arról a programról, melyet a tanács által kiküldött hármass bizottság a 16-diki jubileumi estélyre megállapított. E program szerint több fővárosi művésznőnek és művésznak kellett volna az estélyen szerepelni. Sajnos, hogy a szereplésre felkért művésznők és művészek közül egyik sem jöhet el hozzánk épen 16-dikára. Új programot kellett tehát összeállítani, ami ma meg is történt. Az új program a következő:

A jubiláris estélyt a Hunyadi nyitányval kezdik meg. Ezt követi Ábrányi Emilnek ezen alkalomra írt prologusa, amely után a színházi teljes kar a Hymnuszt énekeli. Ezután játszva a megerősített zenekar Rózsavölgyinek Nemzeti örömhangok című nyitányát, amelylyel a budapesti Nemzeti színházat nyitották meg. A program következő pontja: Árpád ébredése. Ezután a Cigánybáró II. felvonását játsszák, meg a Szigetvári vértanúknak I. felvonását. A jubileumi estélyt a Szózat eléneklése zárja be.

Hajduk hadnagya.

A mult szezon utolsó ujdonságát, Czobor és Rajna magyar tárgy operettjét a Hajduk hadnagyát hallottuk tegnap este még a tavalyinál is jobb előadásban. Falussy István a címszerepben gyönyörű énekével ragadta zajos tetszésnyilvánításokra a közönséget. Gerlaci tüzről pattant Barbarinája, Áldor Juliska pompás kadétja ismeretese a darab tavalyi nagy sikerének szemtanúi előtt. Az új szereplők közül Kuthy Janka Jadwiga grófnő szerepét vette át Némethnéől és teljesen feledtetni tudta elődét, nemkülömben Rátkai is, akinek Szép Icígye sokkal diszkrétebb és tökéletesebb alakítás volt Némethnéél. Bálint Béla az ezredes szerepében meggyőzőtt bennünket arról, hogy kiváló kvalitású énekes és színész is folyik ereiben és így egyike azoknak a fiatal színészeknek, akikre még szép jövő vár. Erdőss Károly a strázsamester szerepében sokoldalúságának adta tanujelét.

A „Névtelen hősök“ című jubileumi pályanyertes színművet az idő rövidsége miatt nem adhatják a jubileumi ünnepek keretében. De azért Molnár Gyulának ez a színműve még f. hóban színre kerül.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar képzettség nélkül nem üzhető. A kereskedelemügyi miniszter 80.555/1904. sz. a. között elvi határozata szerint engedélyhez kötött iparoknak üzletvezető mellett való gyakorlására oly esetben mindössen az üzletvezető a szakszerű képzettség hiányát van hivatva pótolni, az iparengedély ki nem adható.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 86.

— A szultán követeinek előhírnökei, szólalt meg az egyik janicsár. Azt hiszik a parancsnokok, hogy két nap múlva itt lesznek a követek is, akiket a szultán hadai követnek.

— Egész hadsereg, szólalt meg a másik. Hasztalanul akarnánk ellentállni. A szultánt le nem győzhetnénk. Ugy határozták a parancsnokok, hogy ha Pazvanó nem köti nyakára a selyem zsinórt, akkor elfogjuk és hódolatunk jeléül a szultán hadainak vezére elé visszük.

— Csakhogy ez nem egy könnyen eshetik majd meg. A testőrparancsnok tántoríthatatlan hive a pasának s vele együtt a testőrök is.

— Egy kis vérontás árán könnyen végzünk az ellentállókkal, jegyezte meg egy harmadik.

— Talán nem is kell vért ontani, szólalt meg ismét az első janicsár. Pazvanó és parancsnoka alighanem magukra maradnak. Az aga, aki itt vágtatott el mellettünk, ma éjjel elvégzi majd a dolgát. Két nap múlva Pazvanó semmi sem. Hasztalanul verette halomszámra az aranyait. Nem veszi hasznukat, mint ahogyan mi sem igen lennénk bennük gyönyörűségünket.

Blagojő megbizottja eleget hallott. Tartott attól is, hogy feltűnést keltethet, ha még tovább is kíséri a janicsárokat. Meglassította lépteit, s így nemsokára elmaradt a janicsároktól. Eközben készítette el tervét. Mikor tervével készen volt, befordult a Pazvanó palotájához vezető utcába. Egyenesen a palota felé tartott. A palota kapujánál őrt álló testőrt szólított a meg.

— Beszélnem kell a testőrparancsnokkal haladéktalanul. Fontos híreket hoztam neki.

— Ki vagy, kitől hoztál híreket.
— Ne ezzel bajlódjál. Izend meg neki, hogy attól, amit egy igazhívő muzulmán akar neki mondani, valamennyiteknek az élete vagy a halála függ. A próféta akarata az, amit előttem kijelentett.

Majdhogy a földre nem bukott, mikor ezeket a szavakat kiejtette. A várt hatást el is érte. Nem telt el negyed óra, mikor a parancsnok előtt állt, aki bizalmatlan tekintettel mérte végig.

— Mi az a fontos híred? kérdé nyersen.

— Aga, a szultán követeinek előhírnökei most érkeztek Szófiába.

— Mi közöd van neked ehhez? kérdé villámló tekintettel a parancsnok, akinek lelkében gyanu támadt az ismeretlen hirhozó ellen.

— Nekem tulajdonképen nincs hozzá közöm, vitéz aga, de annál jobban érdekelhet kettőtöket a hír: a pasát, meg téged.

— Az ne legyen a te bajod; nehogy valahogyan megbánd érdeklődésedet.

— Hallgass meg, aga, azután itélj majd, kinek lehet nagyobb oka bánkodni. De ha terhedre esnék, távozom. Nem szeretném magamra zúdítani a haragodat.

— Beszélj hát, de jól megrájd minden szót, nehogy megfulladj beszéd közben.

— Aga, a janicsároknak már ne bizzatok. Fültanuja voltam a beszélgetésüknek. A szultán előtt meghódnak. Látod, hogy nem kerülgetem az igazságot. Azután holnap este már a testőrökre se számíthatok.

Holnapután itt lesznek a szultán követei. Majdnem 48 órai időtök van a meggondolásra. Allah legyen most már veled.

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Hirdetmény.

a házbérjövedelem bevallása és a házösszeírás tárgyában.

A házbéradó három év tartamára, — vagyis az 1905., 1906. és 1907. évekre való érvénynyel levén kivetendő, a házbérvallomások beadására m. kir. pénzügyminiszterium az 1904 évi november hó 15-től 30-ig terjedő időt tűzte ki.

Felhivatnak ennél fogva a fentemlített háztulajdonosok, hogy a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) ingyen megszerezhető házbérvallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) legkésőbb 1904 évi november hó 30-ig okvetlenül nyujtsák be.

A háztulajdonos vagy a háznak állandó haszonélvezője, a házbérvallomás benyújtását meghatalmazott által is eszközölheti, házbér eltitkolás esetén azonban az adómegrővítés miatti felelősség a háztulajdonost terheli. Ha több a tulajdonos, a vallomást valamennyinek, vagy az általuk e végre különösen felhatalmazottnak kell aláírni és a vallomás helyességeért valamennyi felelős.

A házak nyers jövedelmét képezi együttvéve mindaz, a mit a tulajdonos a bérbeadott ház használata fejében a bérlőtől huz.

A bérjövedelem alatt tehát nemcsak az e címen tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatás, hanem mindaz értendő, mit a bérlő a bérlemény használata fejében ellenértékképp fizet: ilyenek az állami és községi adók, tűzkár biztosítási összeg, közmunka, katona-elszállás és házjavítások vagy állandó átalakítások költsége, továbbá mindazon összegek, melyeket a bérlő a bérbeadónak: vízvezeték, éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilyenmü költségek címén fizet s végre minden egyéb természetbeni szolgáltatások. Ennél fogva a háztulajdonos vagy annak meghatalmazottja a lakbérreket minden épületnél, lakosztálynál vagy egyes lakrészeknél általában minden levonás nélkül úgy köteles bevallani, a mint azok szóbeli vagy írásbeli szerződésileg megállapítottak.

Butorzattal együtt bérbeadott épületek vagy lakrészek házbéradó alapjául úgy vétetnek fel, mintha butorzat nélkül adattak volna ki, levonattván az összes bérből az a többlet, mely a butorzatra esik.

Ugyanaz áll akkor is, ha a ház kerttel együtt adatik bérbe, mely esetben a kertre eső többlet vonatlik le.

A házak nyers jövedelméhez csupán azok az összegek nem számítatnak, melyeket a bérlő némely községben ugynevezett házbérkrajcárok elnevezése alatt fizet. Ezek az összegek azonban a ház nyers jövedelmétől elkülönítve mutatandók ki,

vagy a vallomásban megjegyzendő, hogy a bevallott nyers házbérjövdelemben ezek a házbérkrajcárok is bennfoglaltatnak, mely utóbbi esetben az adókiivetést teljesítő közegek a házbérkrajcárok címén szedett összeget a ház nyers jövedelméből mindenkelőtt, vagyis még az épületfenntartási költség és értéktörlesztés fejében leszámítandó törvényes százalék leütése előtt, hivatalból fogjak levonni.

Az ezen leütés után mutatkozó teljes összegében bevallott nyers házbérjövdelem alapján a házbéradó tárgyát képező tiszta jövedelmet szintén nem a bevalló háztulajdonos hanem a házbéradót kiadó közegek számítják ki a fennálló törvény értelmében.

Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövdeleme megítélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágosítást adni ha erre őt a hatósági közegek felszólítják.

A lakbérlok magán a bérvallomási iven bizonyítják a vallomás helyességét, nevöknek a háztulajdonos köteleességszerű felhívása folytán az az illető rovatba bejegyzése által.

A a házbirtos, ki a bevallási ívet annak kitöltése előtt, azaz mielőtt abba a bérösszeget bejegyezte volna a lakbérlokkel aláírta, annyiszor büntetettik 200 koronával, ahány bérlőnél követte el ezt a mulasztást.

A befizetett bírság egészben a feljelentőnek adatik. (1873. VI. t. c. 3. §.)

A házbérjövdelem eltitkolása és valótlán adatok bevallása jövedéki kihágást képez, mely az eltitkolt bérösszeg után járó adó 1—3-szorosával büntetnek. (1883. XLIV. t. c. 100. §.)

Ha a házbirtokos és lakbérlok közötti egyetértésből szándékosan követett el az adó kijátszása s ezáltal az állam kincstár megkárosítása mindkét fél a megrövidítésnek kitett összeg háromszorosának megfizetésével büntetendő, (1868. XXII. t. c. 22. §.)

E büntetés alól azonban felmentetik a bérlő, ha a törvény megszegését 15 nap alatt ő maga jelenti fel a pénzügyigazgatásnál. 1873. VI. t. c. 3. §.)

Az a házbirtokos, házgondnok vagy házfelügyelő, a ki házbérvallomást az 1883D. XLIV. t. c. 15. §-ban körülírt felhívás dacára sem adja be, vagy a hiányos alakban beadott vallomás hivatalosan megjelölt hiányait a kiadó közegek által kitűzött legalább nyolc napi záros határidő alatt nem pótolja: a hiányok kipótlása végett elrendelt helyszíni szemle költségeit viselni tartozik és 2 koronától 100 koronáig terjedhető bírsággal büntetendő. (1883. XLIV. t. c. 15. és 101. §§.)

Kelt Zomborban, 1904. évi november hóban.

Városi adóhivatal.

A zombori magyar királyi pénzügyigazgatáságtól.

Hirdetmény

a gyárak és iparoműhelyekben alkalmazott egyének bevallása tárgyában.

A gyárak és iparoműhelyek tulajdonosai ezennel fölhívattak, hogy az 1875. évi XXIX. t. c. 16. §-nak első bekezdésében kimondott kötelezettség alapján, de saját jól felfogott érdekükben is a vezetésük alatt álló vállalatokban az 1904. év október havában alkalmazott összes munkásokról, munkásnőkről, segédekről,

szolgákról, cselédekről, dijnokokról, szóval az illető gyárban vagy iparoműhelyben alkalmazott összes egyénekről az e célra a községi előjáróság, illetve városi adóhivatalból díjmentesen beszerezhető nyomtatványon szerkesztett és az alkalmazottak lakhelyére való tekintettel községenként elkülönített névjegyzékeket egy-egy példányban készítsék el és 1904. évi november hó -ig a zombori kir. pénzügyigazgatásához az illető községi előjáróság (városi adóhivatal) útján küldjék be.

E névjegyzékben a gyáros illetve az iparoműhely vállalkozója csupán az alkalmazottak neveinek, alkalmaztatásuk minőségének s végül napszámuk, bérük, illetőleg havi dijuknak megfelelő 1—7 rovatokat töltik ki. Megjegyeztetik, hogy a készpénzben fizetett munkadíjhoz az ellátás pénzbeli értéke is hozzáadandó. Zombor, 1904. november hó.

Városi adóhivatal.

É457/904. sz.

Hirdetmény.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatásnak f. évi 108862/904. II. számú átiratával az 1904. évre érvényesített ingatlan birtok után kivetett általános jövedelmi pótdadó lajstromok megküldettek, ezen lajstromok az 1883. XLIV. t. c. 16-ik §-a értelmében december hó 5-től 12-ig nyolc egymásután következő napon minden érdekelt általi betekinthes végett a városi adóhivatalnál ezennel közszemlére tételnek ki azzal, hogy az érdekeltek netáni észreveteleiket 8 napon belül a m. kir. pénzügyigazgatásnál előterjeszhetik.

Városi adóhivatal.

Cégtársam kilépése miatt a raktáron levő összes

női kalapokat

tetemesen leszállított áron árusítom el.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy az üzletet

tovább is saját nevem alatt

vezetem.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradok tisztelettel

PUDLER BERTA

divatárusnő Szabadkán, Rudics-utca.

8 napi próbára

Sollingeni hajvágó-gépet

2 frt 50 kr. utánvétel mellett és kötelezem magamat azt 8 napon belül visszavenni és az összeget érte azonnal visszatéríteni. A hajvágógép 16 cm. hosszú, legfinomabban nikkellezett, legjobban készült, van 32 fog, 3 vágószár, 3 foltoló fészke 8 mm., 7 mm., 10 mm., dupla csavarral, biztonsági csavarral és tartószárral, három karokban, használati utasításai együtt, úgy, hogy mindenkinek azonnal haját vághat vele. Legjobb minőségű, teljesen felkészült csak 2.50 frt, fedett rugóra frt 2.75. Szállítási költség frt 2.25. Légyiró-órák frt 1.75. Szekélyes utóvétel. Biztonságos bevezető kézikönyv frt 1.75. Szekélyes utóvétel. Csakis: **LATEINER LEO** gyári raktárából, Wien, 2163 Wollzeile 31.



KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

Szólo 2—3 kapás részletek 10 éves részletfizetésre eladók. Cim a kiadóhivatalban.

Kézi kamara (photograph apparat) pillanat- és időtartalmi felvételekhez eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Zsiga Gyula cimbalmos elfogadom órákat és hangolásokat. Tudakozódhatni Fimpl Istán cukrázdájában. Telefon szám 206.

Karácsonyra v. sároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbjá 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatos olcsón az Antikvárium Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében Kölcsonkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladatnak.

Karácsonyra a legcélszerűbb ajándék

ha veszünk egy John-féle szabad.

telített gőzi mosógépet

mely által tüzelő agyagot takarítunk és a ruháinkat a rongálástól megóvjuk. Kapható egyedüli árusnál:

Weisz János Antal

villany-, gáz- és vízvezeték felszerelési vállblata és műhelye

Eötvös-utca Szabadkán Csillag-féle ház

Próba mosás eszközlése céljából díjtalanul kölesön adatik.

Saját termelésű, tisztán kezelt, pergetett

AGÁCZ-MÉZ

nagy mennyiségben és jutányos áron kapható:

HEGEDÜS BÁLINT FIA FERENC

mokrini gőzmalmi lisztraktár. Fűszer-, termény- és élelmiszer üzletében

Deák-utca SZABADKÁN Vermes-ház

Még eddig nem létezett!



Egy valódi horgonyjárásu rem. óra, 36 óraig jár egy felhuzásra, világító email számlappal 3 frt 80 kr., egy kínai ezüst lánc 80 kr., egy valódi magyar állásu tajték pipa 1 frt 40 kr. 5 évi jótállással. Mind a három tárgy együtt véve 5 frt 50 kr. postaköltséggel együtt.

Meg nem tetszés esetén a pénz visszaküldik.

Elvem nagy forgalom csekély haszon.

SZÉTKÜLDÉSI RAKTÁR:

KORMOS BÉLA

műorás és ékszerész

BUDAPEST, VII., István-ut 28. sz.

Minden óra javítás

2 évi jótállás mellett.

Videki javítások pontosan eszközöztetnek.

Krajczár

KORMOS BÉLA műorás BUDAPEST, VII., István-ut 28.

Krajczár